

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felélős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Él a kormány.

Hetek óta, mint setét felhő ül a politikai láthatáron a kormányválság híre. A nagy és kis lapok cikkeinek állandó refrainje volt, hogy a kormánynak napjai meg vannak számlálva. A malom alatti politika nagyképű fontoskodással jóslgatott nagy, világra szóló eseményeket, s a számok esalhatatlanságával mutatták ki, hogy a kormánypárt véglegesen elpusztult s nem rendelkezik többséggel, tehát a legközelebbi jövőben okvetlenül buknia kell.

És a jövő titokteljes fátyola fellebbent, de a válságos események nem következtek be, hanem e helyett történt olyan valami, melyre senki nem számított, s mely igazán bámulatba ejtett mindenkit.

Először a polgári házasságot szavazták meg 175 szavazat többséggel. Ezen még nincs bámulni való, mert hát ama nagyszerű tüntetés, melyet a szabadelvű katolikusok nagygyűlése a polgári házasság mellett rendezett, eléggé megmutatta, hogy az egyházpolitikai reformok az egész nemzet ohaját, akaratát fejezik ki, s így azokat a

nemzet képviselői is nagy többséggel fogja megszavazni.

Hanem annál bámulatosabb azon eredmény, melyet az Ugron-féle bizalmatlansági szavazat előidézett. Nem kevesebb történt, mint az, hogy azon kormánynak, melynek vesztét az ellenzéki próféták oly sokszor hirdették, 104 szótöbbséggel bizalmat szavazott a tisztelt ház. Nem tagadható, hogy a kormánypárt a reverzalisták kilépése miatt, utóbbi időben egy kissé megfogyatkozott, míg a különböző árnyalatu ellenzéki pártok számban erősödtek, ép azért bámulandó azon nem várt nagy többség, mely a kormány politikája mellett nyilatkozott.

Ezen bizalmi kérdés felvetéséből, valamint az a felett keletkezett névszerinti szavazásból, többféle következtetést vonhatunk le. Legelőször is azt, hogy az ellenzéki pártokban nincs összetartás, közös cél és törekvés s nincs különösen vezető erős kéz, míg ellenben a kormánypárt soha nem volt oly összetartó, mint most. Továbbá az is kiderül, hogy még az ellenzék nagy része is tisz-

telettel viseltetik a kormány szabadelvű törekvései iránt.

Ezek minden esetre igen megnyugtató jelenségek s bizton remélni engedik, hogy a nagyszabású egyház-politikai reformok minden nagyobb parlamenti harc nélkül fog-nak gyors egymásutánban le-tárgyaltatni.

O.

Iparkamarai közgyűlés.

(Folytatás.)

Ezután jelenti az elnök, hogy az elnökség Kossuth Ferenczhez Turinba részvét-táviratot küldött s hogy a hazai kamarák, a budapesti kereskedelmi és iparkamara vezetése alatt, testületileg jelenvén meg a nagy halottnak április hó 1-én Budapesten végbement temetésén, kamaránk részéről a közös küldöttségben Tauszik B. Hugó elnök, László Samu kamarai tag és Réthy Dezső titkár vett részt. A hazai kamarák közösen keszvet helyezték a nagy halott ravatalára, melynek költségei-hez kamaránk is hozzájárult.

A kamara itthon maradt tagjai, Wagner F. Lipót alelnök vezetése alatt, testületileg részt vettek a helyi ev. református, valamint az ág. evangélikus templomban és az izraelita imaházban a temetés napján megtartott gyászisteni tiszteleteken.

Végül az elnök a következő indítványt teszi: 1. adjon kifejezést a kamara Kossuth Lajos nagy hazánkfiá elhunytá fölött érzett mély fájdalomának a jelen ülés jegyzőkönyvében

s tudassa ezt a gyászoló családdal; 2. szavazzon meg az elhunyt emlékére emelendő szobor költségeire a saját pénztárából egyelőre 100 koronát s 3. ugyan e célra indítson gyűjtést a saját hatáskörében. A kamara tagjai fölállva hallgatván meg az elnök előterjesztését s helyeslőleg tudomásul vevén az elnökség intézkedéseit, az indítványt egyhangulag elfogadták.

Az elnök előterjesztéseiből kiemelendők a következők. Az elnökség felterjesztést intézett a kereskedelem-ügyi miniszterhez, melyben jelentést tett arról, hogy a kamaránál újabban több székely fiú jelentkezett az állami és magán gyárakban tanonczokul leendő alkalmaztatásukat kérve s előreláthatólag további jelentkezések is várhatók. Sepsiszentgyörgy város képviselő testülete által, a kész ruhaárknál az országos vásárok napján túl még egy napig való árulhatására vonatkozólag alkotott szabályzat-tervezet tárgyában az elnökség a központi bizottság javaslatára a kereskedelemügyi miniszterhez oly véleményes jelentést tett, hogy a kamara a nevezett város kérelmét a helyi ipar és kereskedelem érdekeire való tekintettel, nem tartja pártolhatónak. A kereskedelemügyi miniszter a csikszeredai szövőiskola vállalkozóinak két Jagvard szövőszékre 300 forint államségélyt engedélyezett s a szövőszékek beszerzésével a kamarát bizta meg. A cs. és kir. közös hadsereg számára ez évben szállítandó bőrnemű felszerelésekből Zalányi József marosvásárhelyi iparos és 7 társa a kamara közbenjárására 352

TÁRCZA.

Kossuth Lajos halálára.

I.

Kossuth Lajos! pihenj békén, csöndesen,
Drága hazád vértáztatott földjében!
Életedben úgy sem nyertél jutalmat,
Találj itthon „holtod után” nyugalmat...

Minden földi boldogságod áldozád,
Csak hogy nagygyá, szabaddátedd széphazád.
De óh! a sors... mostohán bánt teveled;
Idegen föld, hol behunyta szemedet!...

Uj Kossuth-nóta.

II.

Dallam: „Tavaszi elmúlt a rózsának...”

Száll az égen sötét felhő,
Kél utánna siró szellő.
Setét felhőt hajtja a szél:
S nehéz buról, gyászról beszél.

Turin felől jön a felhő,
Onnan kél a siró szellő.
Setét felhő, hazám gyásza,
S a szél... Kossuth sóhajtása!...

Lehanyatlott a hon napja:
Meghalt a nép édes apja!...
Nem úgy szól már most a nóta:
„Kossuth apánk, jere haza.”

S hogy a nóta búra fordul,
Magyar népek könye csordul,
S az ég urát sirva kéri:
„Legyen csendes nyugta néki!”

Isten! tekints e hazára,
Nézd, a magyar milyen árva!
S hogy ne legyen soká árva:
Bízd a Kossuth nagy fiára!!

Fráter György halála.

Irta: Csomortáni.

Zápolya János, midőn Ferdinánd ellenkirály által 1527. szeptember elején Ládnál, szeptember 27-én pedig Tokajnál megveretett, oly zavarba jött, hogy tüzésége hátrahagyásával — mely egészen odaveszett — a Tiszán alig tudott menekülni. Kisérete számára csekély, de nem volt megvetendő, mert oly férfiak voltak közöttük, kik a harcban nemcsak jár-tasok, hanem képesek voltak bármikor hadakat vezetni.

A vezérek között kitűntek: Bodó Ferencz, Kun Kocsárd és Czibak Imre; kormány férfiai, diplomatai között jelesek voltak: Laski, Statileo, és Verbőczy. Ezeknek kísény, de képességben tekintélyes számát egy véletlen esemény a legszerencsésebbel szaporította.

Első csatája helyén, Sajó-Ládon a pálos-kolostor főnökét magához hi-

vatta, hogy veszélyben forgó családi drágaságait reá bizza... egy még történelmileg ismeretlen férfi jelenik meg előtte, magas, szikár alak, csontos arez, magas homlokkal... ki 1504-ig Kornis János hunyadi várát, azután Zápolya anyját Hedvig herceget asszonyt szolgálta; később, mint meglett férfi szerzetessé lett... e férfi a dalmata születésű Utyes-nics Martinuzzi Fráter György.

Zápolyával való találkozása felkeltette benne ifjúsága emlékeit s ezzel együtt a becsvágyat is úgy anynyira, hogy a kolostor biztos esendjét a változó szerencse kötes viharaival cserélte fel. Követte Zápolyát s benne ez oly hivat nyert, kiről Ferdinánd méltán mondhatá, mikép „csak e csuklyás barátot irányli Zápolyától, mert egymaga tizezer fegyveressel fölér.”*) Zápolya fölismerte Martinuzziban a hasznavehető nagy embert, s minden fontosabb működésénél felhasználta. Martinuzzi ura ügyeit a legodaadóbb buzgósággal szolgálta. Urához és családjához tántoríthatlan hűséggel

*) L. Kővári, Erd. t. 3. köt. 17-ik lap.

viseltetett. Rövid idő alatt Zápolyának meghitt titkára lett. Czibak halála után pedig, az egyszerű titok-nokból várad püspök, zászlós ur, a homályban működő férfiuból egyszersmind kincstartó lett s ez időtől, mint János király pénzügy- s mondhatni első minisztere lépik hazánk történelmének színpadára. Ez időtől úgy Magyar-, mint Erdélyország történetében a legfontosabb szerepet játsza, mit bizonyít azon körülmény is, hogy I-ső Ferdinánd s Zápolya kibékülése után, a török ellen indítandó hadjáratra mozgósított seregek élén ott állt a lángelméjű Martinuzzi, mint az egész hadsereg szelleme s fő-vezére. Mennyire bizott benne János király, kitűnik abból is, hogy midőn halálát közeledni érezte, végrendelete végrehajtójává s kiskorú fia gyámjává nevezte ki.

János király honszerető lelkének sugalata folytán végrendeletében hármat ajánlt: 1. Ha a hon java úgy kívánja, fiát koronázzák meg. 2. Idegen király választásától óvakodjanak. 3. A törökkeli frigyvet tartsák

pár lovassági csizma szállítással bízott meg.

A marosvásárhelyi asztalosok és kalaposok, továbbá a szászrégeni kocsigyártók, a székelyudvarhelyi lakatosok, timárok és cipészek, valamint a baróthi lábbeli készítő iparosok körében mozgalom indulván meg szövetkezetek létesítésére, az elnökség fölkérte Lode Rezső kir. iparfelügyelőt, hogy az illető iparosokkal folytatandó tárgyalások végett, a nevezett városokba lerándulni sziveskedjék. A kolozsvári posta- és távirda igazgatóság a Toplicea és Ditró közötti külön postajarat létesítése iránti kérelmet nem teljesíthette. Az elnökség ez ügyben újabb följeljesztést tesz a kereskedelmi miniszterhez. Olvastatott a kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben közli, hogy az 1896 évben rendezendő ezredéves kiállítás alkalmára, Magyarország közgazdasági leírása ezimen, egy nagyobb szabású művet szándékozik kiadni. E mű ipari és kereskedelmi részének megírását a kereskedelmi és iparkamarákra bizza. A miniszter ez ügyben április hó 16-ára Budapestre érkekezletre hívta egybe a kamarák titkárait.

A kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett 300 frtos külföldi tanulmányuti ösztöndíjra 3 iparos ifju folyamodott. A kamara a miniszter urnak első helyen Útő Árpád nagyajtai illetőségű szabó-segédet ajánlotta, ki a drezdai szabászati akadémián szándékozik magát kiképeztetni. Árvéd Katinka és Pap Mari gergyószentmiklósi szövézők abbéli kérelmét, hogy a Gergyó-Szent-Miklóson levő szövődjüket szövőtanműhely ezimel Maros-Vásárhelyre áthelyezhessék s hogy az eddig általuk élvezett 200 frtnyi államségély 600 frtra, vagy legalább is 400 forintra emeltesse, a kamara pártólólag határozta a kereskedelemügyi miniszterhez felterjeszteni.

meg. Végperczében imigy szólt Martinuzzihoz. „Martinuzzi, kit a porból szívemben meghalt egyetlen testvérem helyére emelelek, légy nóm s kedves fiam gondnoka.“**)

Hogy Martinuzzi János király minden érdekét, minden rendeletét, intézkedését teljesíteni, fogantatosítani akarta, észlelhetők politikai működéseiből. A németnek ép oly nagy gyűlölje volt, mint hajdan Hannibál a rómaiaknak.

Innen magyarázható politikájának látszólagos kétszínűsége is. Erdekei Zápolyánéval azonosak lévén, minden elkövetett — mit a politikai nagymorál megengedett — arra nézve, hogy ura eszméi fölszínre juthassanak, mert tudta, miszerint azok valóslása saját hatalmi körét fogja kiszélesíteni. . . Fráter György azon idő óta, midőn a török Budát álnokul elfoglalta, politikáját megváltoztatta, s oda működött, hogy gyámfia részére minél előnyösebb békét köthessen Ferdinánddal. Mig egyrésről hitegetéseivel a törököt áltatta, addig titkon Ferdinánddal szövetségre lépett s ígérte, hogy a török ellen minden tekintetben támogatni fogja.

***) Lásd Kővári. Erd. t. 3. köt. 66-ik lapja.
(Folyt. köv.)

Igazgatói jelentés

a „Rudolf“-kórház 1893. évi működéséről.
(Vége.)

Mielőtt évi jelentésemet befejezném, nem mulasztatom el egy néhány szóban megemlékezni azon hatásról, melyet intézetünk e vidék közegészségügyére s társadalmi életünkre gyakorol. A rohamosan fejlődő civilizáció s a fejlettebb életviszonyok kinövésai ezer bajjal, betegséggel támadják meg társadalmunkat, folyton pusztítván azt a nemzetgazdasági tőkét, melyet munkás kéznek nevezünk s folyton apasztván a magyar fajt, mely szép hazánkat egy ezred év óta vészben, viharban fenn tudta tartani s melyre új ezredévek kötelességei várnak. Népszámlálási statisztikáink szomorú dolgokat beszélnek arról, hogy mily nagyon kevesen vagyunk nyelvben és szívbén magyarok s egészségügyi statisztikánk is csak olyan sötét képet nyújt a magyar faj halandóságáról. Ilyen viszonyok között kórházunk egy népes tiszta magyar vidék központján nemcsak emberbaráti, hanem egyszerűen hazafias misziót is teljesít, mert minden egy emberrel, egy magyarral egy székelyi menthetünk meg a hazának s minden kigyógyított beteggel egy munkás kezét adtunk vissza az országnak. Csak a ki magasabb szempontból tudja felfogni egy kórház hivatását, csak az tudja megérteni azt, hogy egy-egy kórház nem csak a hajléktalan, keresetnélküli emberek menedékhelye, hanem egy nép fejlődésében egy fontos tényező s hogy egy kórház hatását nem számokban s nem kézzel fogható tényekben s közvetlen tényekben kell keresni, mert annak hatása folytonos, láthatatlan s a későbbi idők statisztikájában nyilatkozik meg. Mi fogjuk fel a dolgot, a mint van, s működésünkben lelkesen azon öntudat, hogy a testben, lélekben egészséges, tiszta magyar, minden irányban fejlődő Magyarország megalkotásához, habár egy porszemnyivel mi is hozzá járultunk.

Ezekben kórházunk mult évi működéséről jelentésemet megtéve, még csak egy kedves kötelesség maradt hátra: leróni a hála adóját mindazok iránt, kik intézetünk érdekében több-kevesebb munkásságot fejtettek ki.

Az érdem sok, a szó kevés. Különbén a hála kevés szóval dolgozik, mivel tapasztalati igazság az, hogy sok szó között a valódi érzés melege elpusztul. Azért én röviden előterjesztem intézetünk derék munkásait s a tisztelt közgyűlés érezze azt, a mit én szavakban kifejezni nem tudok.

Legyen halánk és tiszteletünk legnagyobb része elnökünk báró Szentkereszty Stephanie ő méltóságáé, ki emberszeretében, akarátban, munkában legnagyobb. Ő teremtettemeg intézetünket, ő volt 10 éven át oltalmazója, védangyala. Éljen sokáig!

Fejezzük ki elismerésünket dr. Sinkovics Ignác főorvos urnak a Ferencz József lovagrend tulajdonosának, ki 10 éven át szolgálta ügyünket ifju erővel és nagy buzgósággal.

Egyesületünk pénztárnoka Kovács Károly ur, mint egyleti vagyonunk lelkes, szakértő kezelője; Nagy Ferencz ur a kórház tevékeny gazdagondnoka; id. Tóth Istvánné és Székely János alelnökök; Erdélyi Ká-

rolly titkár; Kovács István s Vajna Károly jegyzők, mind megannyi buzgó tisztviselői egyesületünknek s méltán tarthatnak igényt a közgyűlés halás elismerésére.

Dr. Sinkovics Aurél m. kir. ezredorvos ur, mint ki a kórházi műtelnél díjtalanul segédkezett, méltán megérdemli, hogy a t. közgyűlés szíveségéért köszönetet mondjon neki.

A felsorolt egyes tisztviselőkön kívül van még egy bizottság is, melynek működéséről a leghálásabb szívvel kell megemlékezni. Ez a kórházi vagyonkezelő bizottság, mely vagyoni felelősség mellett s teljesen díjtalanul kezeli intézetünk vagyonát s működésében igazi böles körültekintés, mely bolátás és a legnagyobb ügyszeretet nyilatkozik. E bizottság elnöke: dr. Bánffy Zsigmond, jegyzője dr. Balogh Vendel; tagjai: K. Csizsár József, Jakab István, Kupán József igazán megérdemlik, hogy a közgyűlés köszönetet mondjon.

Ezek a kórház 1893. évi működéséről beszámolva, kérem a tisztelt közgyűlést, hogy jelentésemet tudomásul venni méltóztassék.

Szép virágzó intézetünket boesásuk útjára, pályafutását kísérjük szerető gonddal s reméljük azt, hogy az isteni gondviselés, mely kezdettől fogva megoltalmazta minden veszélytől, jövőre is védelmezni fogja.

Dobay János.

VIDÉK.

Kossuth-gyász.

Martonfalva, ápril 15-én.

Olyan fenséges megnyilatkozása a kegyeletnek, mint a milyen ma történt, soha sem volt ebben a mi kis templomunkban.

Mára volt ugyanis határozva, hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfia emlékére gyászisteni tisztelet tartassék.

A reformátusok és katolikusok harangjai zugása közt, gyászba vont nemzeti színű zászló alatt, vonult fel az olvasó kör helyiségéből a gyászmenet. Elöl a martonfalvi és márkosfalvi ref. lelkészek, utánuk községünk még élő 48-as veteránjai, ezután gyászba öltözött leányok, a márkosfalvi és martonfalvi dalkörök és a község hosszú sorban.

A kis templom zsúfolásig megtelt helybeli és vidéki közönséggel.

Felhangoztak az orgona szomorú akkordjai s a hivek állva, könybe lábbadt szemmel énekelték: „Isten áldd meg a magyart.“ Lehet-e szebb és magasztosabb, mint mikor sirva imádkozik az ember?! Oh bizonyára az ilyen imádságot meghalgtatja az ég. Ezután a martonfalvi vegyes dalkör énekelt Kreutzertől egy gyönyörű darabot, melynek ez alkalomra irt szövegeből ez a kis részlet: „Sirod felett Veszta-tűz ég: szabadság és függetlenség,“ elragadóan szép volt.

Czell Ignác helybeli lelkész lépett gyászba vont szöszékre s megható imájával könnyeket fakasztott mindnyájunk szeméből.

Ima után Kelemen Győző ref. lelkész vezetése alatt a derék márkosfalvi dalkör énekelt egy szép gyászdalt.

Az emlékbeszéd, melyet s a helybeli lelkész mondott, annyira kielégített minden igényt, hogy, bár egy kissé hosszú volt, de mindvégig lekötve tartotta a figyelmet és a könyvek az egész beszéd alatt nem száradhattak fel.

Beszéd után a martonfalvi, ima után a márkosfalvi dalkör, mintha versenyezni akartak volna, a szebbnél-szebb gyász- és hazafias dalokkal, melyek a közönséget annyira magukkal ragadták, hogy az isteni tisztelet végével sem mozdult jó sokáig helyéről.

Az egész ünnepély méltó volt a nagy hazafihoz.

Pihenj csendesen dicső halottunk!

— r. —

Kossuth gyászünnepély a léczfalvi körjegyzői csoportban.

Felejtethetetlen nagy hazánkfia elhunytá alkalmából a léczfalvi körjegyzői csoporthoz tartozó községek is kimondhatatlan mély bánatuknak, erejükhöz képest impozánsan adtak kifejezést.

A mint a nagy ember haláláról biztos tudomás szereztetett, a község ref. tornyaiba és a község házára kitűztettek a gyászlobogók, a mindenik község tanácstermében, már régebbi idő óta meglevő Kossuth Lajos díszes arczképe gyászfátyollal vonatott be és a református harangok három napon át hirdették a magyar nemzet kimondhatatlan mély veszteségét.

Maksa és Bita községek az ünnepélyes gyászistentiszteletet f. hó 1-én tartották meg a községi lakosság oly nagy részvétele mellett, hogy a templomok hajói alig birta befogadni őket.

Mindkét helyen a helybeli ref. lelkészek mondtak fennkölt szellemű beszédeket és a lakosság elénekelte: Te benned bízunk eleitől fogva, a Himnust és Ne sirj, ne sirj, Kossuth Lajos.

Léczfalva község nem tudta a temetés napján megtartani, mint az forró óhajta volt, a gyászünnepélyt, mivel papja, mint a kézdi ref. egyház meggyének esperesse, a körületi közgyűlésen volt Kolozsvárt és az ünnepélyt rendezők nem kaptak egy református papot, mert akkor nap mindenik református község mély gyászt ült és ennek papja által az Isten házában is kifejezést adott. Ezért f. hó 8-ára kellett elhalasztani, mikorra Czell Ignác martonfalvi lelkész sikerült megnyerni. Az ünnepély lefolyása nagyon szép volt. Különösen a léczfalvi dalkör Kossuth nótái ragadtak magukkal a hiveket. A lelkész ur is remekelt és szép beszéde egyetlenegy szemet se hagyott szárazon.

Ezeket, hogy megírtam, csak az indított rá, mivel ez a csoport, mint rendesen nevezik, teljesen mameluk községek, melyek a legutóbbi választáson, mint pecsovicok voltak feltüntetve, míg a Kossuth nevével henezegő és magukat függetleneknek nevező községek, egyáltalán semmit se tettek annak igazolására, hogy őrzik azt a csapást, mely a nemzetet a legnagyobb magyar halálával sújtotta.

Léczfalvi.

Egy kis helyreigazítás.

„Több városi képviselő“ ezim alatt valaki válaszolva, azt állítja, hogy a „Székelyföld“-ből vette azon értesülést, miszerint Kézdi-Vásárhely város magát a Kossuth temetésén hivatalosan képviseltette.

Tévedések elkerülése végett előre ki kell jelentenünk, hogy a „helyre-

igazítás" nem közleményeink, hanem a téves felfogások rektifikálására vonatkozik.

Mi azt állítottuk, hogy Kézdi-Vásárhely város egy 20 tagu küldöttség által lesz képviselve a temetésen, de azt soha és sehol sem állítottuk, hogy ezen bizottság hivatalosan képviseli a várost, mert ehhez a képviselő testület határozata szükséges.

Felteszünk a cikkiről annyi ítélő képességet, hogy a hivatalos és nem hivatalos képviselőlet között különbséget tud tenni megérteni, hogy az a 20 egység, ki a temetésen megjelent, jogosan képviselte a várost, de nem hivatalos minőségben.

Egyebekben örömről szolgál, ha az ellenzéki hazafiak lapunkból szereznek az eseményekről tiszta képet, de az meg baj, ha a „szokott felületességgel” akakán csomót keresve, felületetik a közönséget.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.)

XII.

Téns Szerkesztő ur!

Mán engedelmet kívánok a téns szerkesztő urtól, heában vaszarkodik a „Székelyföld”, met a veres tollas ujság belső bivalosai még es csak nagyobb „honleányok”, mint münk hazafiak. Ha nem tudnók, hogy bizony ökemik fejérnépek, megtudnók abból es, hogy erőst szemérmetesek, mindétig szépitik magukat s az utolsó szó mindétig az övék s osztán még a pletykához es értenek.

Mű es hezza szólnánk ehez a hazafias veszekedéshez, de minékutána „Poli mián” átal estünk egy pole mián, hát nem bátorkodunk, met félünk, hogy esmég megkoszokol valamelyik veres tollas honfi, vagy leány. Aztán meg nem es jó fogadaton prókátorkodni, met nem erőst ajáanganók, ha valaki azt mondaná rólunk es, a mit Móriéz zsidó szokott mondani az ujsággvártó prókátorokról, hogy „először megnyuzzák s aztán boldoggá teszik a népet.” Mán ezen szóért éppeg szájba akartam nyaltatani a rosz zsidót, de akkor jutott eszembe, hogy ő mán tiszteletbéli keresztyén, s azért tehát csak nyakszirtjére ütöttem egyet, mondván, hogy hagyjon békét azoknak a jó fiskárius uraknak, met ha azok nem vonának, ki mentené meg a hazát, ha egyszer veszélybe forog.

Met nézd meg rosz zsidó — mondám neki értelmesen — ha prókátor nem vóna, egy per se veszne el, s akkor ki fizetne a pernyerteseknek? Ezt az értelmes magyarázatot megértette a rosz zsidó.

Osztán még, folytatam okosan, ha példának okáért bíró uram adó-restáncziáért lefoglalja a tehenedet, — met, rosz zsidó, nem igen szeretsz fizetni — s te elmész a bíró uramhoz s ott szemtelenkedel s ő ezért pofon csapóroz, ki segít a bajodon, ha nem fiskárius ur. Te elmész az ujságíró fiskáriushoz, s az kiír az ujságba „basáskodó bíró” vagy „botrányos erőszak” ezim alatt. A mék jobban tetszik, azt választhatod. A veres tollas ujság 6 uj frtért minden esztendőben 100 drb ilyen botránynyal kedveskedik az olvasóknak. Tehát minden botrány 6 uj krajczárba kerül. A pokolban es megér annyit. Ezután el-

mesz egy másik prókátorhoz, az jó pénzért panaszt ír s te beadod a téns törvényszékhez. Ezalatt a bíró uram es elmenyen az ujságíró prókátorhoz s fizetése mellett kéri, hogy őt a tárgyaláson védelmezze. Megcselekszi, megvédi azt a bírót, kit az ujságban megszidott. Mán most azt kérdem, hogy ha fiskárius nem vóna, tudna-e a világ arról, hogy Kárbagó nemes községében, mi történik? Azért én aszondom neked Móriéz zsidó, hogy tiszteletvel beszélj a fiskárius urakról, met bizony isten visszahonosítunk zsidónak s oszténgad vége lesz az uraságnak. Még hitelbe sem iszunk nálad!

Móriéz zsidó erőst meg volt hatva az én szép magyarázatomra s csak annyit mondott, hogy hát szeretné es ő a prókátor urakat, csak ne bántanák annyit azt a jó miniszter urakat, kik a szegény zsidók sorsát ugy szívükön viselik.

Hát erre meg aszondtam, hogy én es vótam gyermek koromban nem miniszter, hanem minisztráns s nekem es vót ellenzékem, ki es akartak turni állásomból, hogy ők jussanak bele, de nem lehetett. Én boszuból a szent füstölővel mindétig orrik alá füstöltem, csak ugy trüsszögtek tölle. Hát a miniszterek es így tesznek a prókátor urakkal. Orrik alá füstölnek.

Tovább es diskuráltunk vóna e felett, de egyszer csak, uram Jézus, mit látunk: a parochiáról kigördül az öreg kocsi. A parádés ülésen a főtisztelendő ur es Pólíka. Erőst esze vótak szorulva szegények, met az ifju asszony nagyon megtesztetett. Az ősszel még elfértek, de most mán nem férnek el. A rozoga kocsi ki vót puczolválva s fénylett es, de még sem fénylett egy, mint a főtisztelendő ur ábrázattya. Pólíka egy nemzeti színű ászlót tartott az kezében s olyan boldognak látott ki az arca, mintha 3 hónappal később lett vóna.

Itt valami nagy dolog készül, — mondám én. — Móriéz a ki mindent szokott tudni, ezt es tudta. Elmonta kérdés nélkül, hogy Polikáék mennek tiszteledni a mű „szeretve tisztelt” képviselőkhöz, azért, hogy a pógári házasság ellen szavallott. Én sem vótam rest s szaladtam utánuk. Csak a szomszéd faluban lakik a mű követünk s hamar odaértem. Éppeg a méltóságos ur beszélt. Mondhatom gyönyörű szózatya vagyon. Mintha csak a „szentlélek” szállta vóna meg. Ugy sirt ott minden ember, mint a zápor. Ekkor a nacsás ur kezdett beszélni. Ez alatt es sirt minden jó keresztyén. Pólíkanak es ugy ömlött a könnyüje, mintha tormát reszelt vóna. Én es bőgve jöttem haza. Hogy mért sirtunk annyit, maig sem tudom, met tapasztalásom szerint akár a pógári, akár papi házasságnak nem az elején, hanem a végén szoktak sirni.

Csontos Ábris okoskodására, csak annyit mondok, hogy „Kusti.”

Maradtam a téns szerkesztő urnak. Kárbahágó, 1894. április 15-én.

tisztelettel s becsülettel:
Jámor Están,
egyházi.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” ezimű politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A Székelyföld kiadóhivatala

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** A kézdívasárhelyi honvéd zászlóaljnak a héten előkelő vendégei voltak. Bolla tábornok dandár-parancsnok tartott szemlét az ujonczok felett s azok ki-képzéséről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Utána Tomisics ezredes, a 24. honvéd gyalogezred parancsnoka érkezett meg Veörös hadbíró kíséretében, kik egy pár napig időztek itt.

— **A kanyaró járvány.** Kézdi-Vásárhelyt egyre tart. Előbbi ki-mutatásunk óta újabb eseteket jelentett be. A járvány kezdete óta 67 eset fordult elő, de mind enyhe lefolyású s halállal egy sem végződött.

— **Szerencsétlen lövés.** Mult vasárnap több gyermek játszott a kézdívasárhelyi réten. Egyik csoport szobafegyverrel lödözött madarakra, többen pedig fűzfa sipokat készítettek. Egyik gyermek oly szerencsétlenül lőtt, hogy a töltés sértei Borsai Gyula arcába furódtak. A súlyosan sebesült gyermeket azonnal beállították s orvost hívtak, ki a sörteket nyomban kiszedte. A seb eléggé súlyos, de nem életveszélyes.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekeltek tudomására hozza, hogy Chandoir G. és társa simmezingi cég Budapest székes főváros területén, a kereskedelemügyi miniszter ur hathatós támogatása mellett egy nagyobb szabású rőzgyártó létesített a technika jelen fejlettsége szerint s azt folyó év kezdetén üzembe is helyezte. A jelzett gyártelepet mely mindenféle rézműveket (különösen pedig rézpléhet, rézesöveket, rézrudakat, rézsodronyokat) nagy mennyiségben állít elő s mely egy nálunk még eddig teljesen új ipartárgyat honosított meg, a kamara mint pártfogásra érdemes hazai vállalatot az érdekeltek figyelmébe ajánlja; fölhiva különösen a vaskereskedőket, továbbá a rézműves és bádogos iparosokat, hogy megfelelő szükségleteiket a külföldi hasonló gyárak tekinteten kívül hagyásával, lehetőleg ezen új ipartelep gyártmányaiából fedezzék.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** köz tudomására hozza, hogy az arad-esanádi egyesült vasutak részére 1894-ben szállítandó erdei termények asztalos munkák, szövött árúk, szabó munkák, szalma, nád- és háncs munkák és egyéb tárgyak jegyzéke a kamara irodájában megtekinthető. Tudatja továbbá a kamara, hogy a párisi könyvkereskedő-egylet folyó év július 23-tól november 23-ig, könyv és író-szer kiállítást rendez.

— **Veszedelemes tréfa** áldozata lett dálnoki Czifra György. A napokban Ambrus András eseléd társával kedélyesen tréfált, majd megjátékra került a dolog és pedig olyan formán hogy tréfából egymásra vasvillákkal dobáltak. Az állítólagos tréfa aztán azzal végződött, hogy a vasvilla hegyével a Czifra György fejébe ha-

tolt oly mélyen, hogy a szerencsétlen ember most hallálal vívódik. Az ügy már hatósági vizsgálat alatt áll.

— **Összeszólalkozásból halál.** Vasárnap mult egy hete, két kovásznai legény valami fölött össze szólalkozott, melynek szomorú vége lett. Egyik, egy tüzoltó csáskánnyal — mint beszélük, — társa fejéhez vágott, beszakítva azt. A sebesült aztán e hó 17-én meghalt. Torok baja is volt, hir szerint s hogy melyik okozta halálát e kettő közül, azt a boncolás deríti ki. Társát le-tartoztatták.

— **Kegyetlen anya.** Hogy mennyire romlik a világ s hogy hová süllyed az emberiség nagyob része, különösen a gyengédebb nem, a nők, mutatják az egyre megújuló anygal-esinálások, melyek borzalommal töltik el az ember szívét. Egy barátsági asszony cselekedett megint pokoli munkát. Méhmagzatát egy quasi baba segélyével előlte. Azonban rajta vesztett. Gaztette kitudódott. Befogták bűntársával együtt. A esendőséget a kutatásnál félre igyekezett vezetni. Mind más-más helyen kerestette volna a bűnjelt. De ok nélkül. A hullát egy fazékban, az „üveges szekrény”-ben elrejtve megtalálták, melylyel szemben minden tagadás lehetetlen volt. Bizony szomorú jelek mutatkoznak, rosz időket élünk. Így pusztítja fajunk magamagát.

— **Időjárás.** Már öt hete elmúlt, hogy fujnak az éjszaki és keleti szelek, elpusztítván azt a kis nedveséget is, melyet a mult heti kevés eső a földnek adott. Általában ez a példátlan száraz tavasz épen nem alkalmas arra, hogy a gazdákban a termés iránt nagy reményeket érlelhessen.

— **Kossuth Lajos** †. Most, midőn a magyar szabadságharcz halhatatlan apostola: Kossuth Lajos sirba szállt, a különféle vállalatok nemes versenyre kelnek egymással, hogy a nemzet nagy halottjának vonásait az utókor számára megörökítsék. Ezen képek közül különösen kiválik egy „Kossuth Lajos és az aradi vértanúk megdicsőítése” című allegorikai kép, mely Kozics Ferencz hazánkfia, híneves müncheni festő eredeti festménye után, husz színű remek olajnyomatu kivitelben sokszorosítva lett. Ez a kép, melynek láttára imádat-szerű ihlet szállja meg a honfi kebelt, oly díszesen és oly fenségesen örökíti meg allegorikus csoportozatban Kossuth Lajos és a 13 aradi vértanu halhatatlan alakjait, hogy méltó reá, miszerint azt minden magyar ember megszerezze és oltárkép gyanánt lakásának díszül megőrizze. A kép háromféle nagyságban megrendelhető minden könyv- és műkereskedésben, vagyis közvetlenül Sebők Lipót műkereskedésébe Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz. következő árakon: az I. nagyságú, melynek hossza 95, szélessége 63 centiméter, darabonként 4 frtba, — a II. nagyságú, melynek hossza 63, szélessége 43 centiméter, darabonként 2 frtba, — a III. nagyságú, melynek hossza 48, szélessége 32 centiméter, darabonként 1 frtba kerül.

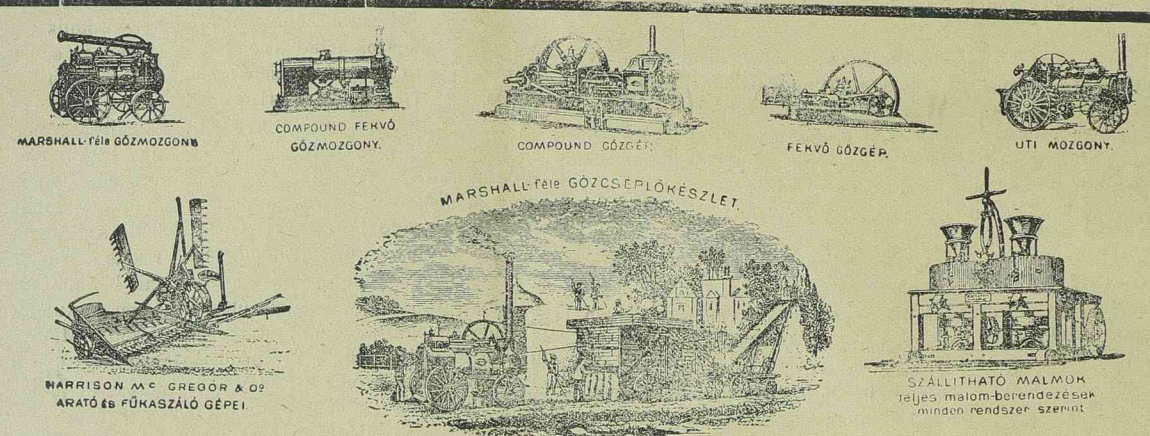
— **Nyilvános köszönet.** A háromszék vármegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára f. évi április 7-én rendezett sorsolással egybekötött hangverseny alkalomával oly szépen nyilvánult ismét a pártfogás, hogy azért ugy a derék rendező bizottságnak, mint az estélyen közreműködöttnek, az ügypártoló közönségnek és felülfizetőknek legforróbb

köszönetünket kifejezni, kedves kötelességünknek ismerjük. Felülíztettek: Dr. Sinkovics Ottóné 15 frt, Br. Szentkereszty Stephanie 5 frt, Br. Szentkereszty Irén 3 frt, K. Csizsár József 2 frt, Dr. Tóth Samu, Tenki István, Zárug Géza, Csizsár Imre, Császár Lukács, id. Tóth István, Fejér Háróly, Kovács Lajos, Hassák Vidor, Gaál István, Kőkösi Károly, Hoffmann N., N. N. 1—1 forintot, Vincsendorfer Ferdinánd, Barla Ferenczné, 60—60 krajczárt, Csiki Józsefné, Maksay Józsefné, Mihucz György, Nagy Dénes, Szöcs Ferencz, Forget Antonio, Velnreiter Györgyné, Benkő Sándor, Molnár István, Jancsó Mózes, öz. Tóth Lászlóné, ifj. Jancsó Mózes, Molnár Ferencz, Megyasszai Rebi,

Máthé Mihály 50—50 kr., Szabó Sámuel, Török Sándor, öz. Kovács Dánielné, Turóczi Mózes, Schnelka Adolf, Politzer Rudolf, Mágóri Sándor, Barabás Károly, Wass Ferencz, Bálint Józsefné, Csutak László 40—40 kr., Kovács Mózes, Piplinger Gyula, Spitzer Hermann, Dávid János, Blatt Mihály, Benkő Istvánné, Balog Rebi, Bernáld György 30—30 kr., Gyárfás Miklósné, Dézsi János, Ince János, Nagy József, ifj. Barla István, Popovics András, Csizsár Dániel, Szöcs János, Mágóri Bálint, Gáspárek József, Lipcezi Félix, Dézsi Ferencz, Molnár Mózes, Jancsó Elek, Szotyori Sándor, Jancsó Sámuel, Kreniczky Károlyné, Hoffmann György ifj. Nagy József, Megyasszay Róza, Jancsó

József, Jancsó Béla, Jancsó Sámuel, Tóth Mihályné, Vilikó György, Szöcs Sámuel, Szöcs Bálint, Nagy Béla, Török Samu, Bányai Sámuel, Nagy Sándor, Bodor Jánosné, Csekme Lajos, Nagy Lázár, Ambrus Albert, Sükös Károly, Pánczél Andrásné, Sára Imre, Szotyori Dániel, Szabó József, Nagy Gézáné, Csizsár Dénes 20—20 kr., Daschpek Gizella 18 kr. Szabó János, Binder Teréz, Mágóri Bálintné, Boda Gergely, Bence József, Kapusi Károly, Molnár Károly, Elekes Imre, Pál Bálint 10—10 kr. Egyik előfizetési íven pénztöbblet 1 frt. 40 kr. Az összes rendező bizottság tevékenységének élén dr. Sinkovits Ottóné született Csizsár Emilia úrnővel és Kovács Lajos kir. albiróval s a hangverse-

nyen közreműködő zágoni tanítói dalkör, Reményik Kálmán, Kosmos Ilonka urhölgy, Dobay Lajos és dr. Bardocz Gyula urak önzetlen fáradozásának, városunk és vidékünk intelligenciájára áldozatkészségének köszönhetjük, hogy intézetünk ezuttal is 200 frt tiszta jövedelemhez jutott. Midőn a védtelen kis árvák nevében mindnyájuknak egyenként és összesen a leghálásabb köszönetünket nyilváníttuk, egyszersmind kérjük, hogy szíves pártfogásukat ezután se vonják meg intézetünkől. A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet vagyonkezelő-bizottsága nevében, Kézdi-Vásárhelyt, 1894. április 12-én, dr. Bánffy Zsigmond, v. kez. biz. elnök, Nagy Károly, v. kez. biz. jegyző.

MARSHALL-féle GŐZMOZGÓNY
COMPOUND FEKVŐ GŐZMOZGÓNY.
COMPOUND GŐZGÉP.
FEKVŐ GŐZGÉP.
UTI MOZGÓNY.

MARSHALL-féle GŐZCEPLŐKÉSZLET.

HARRISON MC GREGOR & CO
ARATÓ ÉS FÜKASZÁLÓ GÉPEI

SZÁLLITHATÓ MALMOK
teljes malom-bereendezések minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR, MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & CO Limited

VEZÉRÜGYNÖKÉ.

BUDAPEST. V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kifutó gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

Kifutó gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

M E N E T R E N D.

Érvényes 1893. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1893. május 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő) } érk. ind.	regg. 4.02	este 7.43	d. u. 2.45	Medgyes ind.	regg. 10.09	éjjel 12.47	
Botfalva " }	4.48	8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé) } érk. ind.	10.31 10.47	1.03 1.18	
Földvár " }	5.07	8.23		Tövis (vend., elágazás Arad felé) } érk. ind.	d. u. 12.28 1.08	2.49 3.47	este 8.27
Magyarós " }	5.26	8.43		Nagy-Enyed ind.	1.35	4.07	8.53
Apáca " }	5.42	8.57		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé) } érk. ind.	2.21 2.31	4.40 4.52	
Köpecz " }	6.02	9.16		Gyéres (elágazás Torda felé) . . } érk. ind.	3.08 3.18	5.20 5.25	
Agostonfalva " }	6.09	9.22		Kolozsvár (vendéglő) } érk. ind.	5.14 este 6.08	regg. 6.52 7.40	11.01
Alsó-Rákos " }	6.26	9.38		Nagy-Várad (vendéglő) } érk. ind.	10.44 11.04	11.53 d. u. 12.09	2.18
Homoród " }	6.55	10.02		Budapest ind.	regg. 6.35	este 8.40	regg. 7.25
Kacsa " }	7.12	10.15					
Bene " }	7.32	10.36					
Erked " }	7.52	10.51					
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) . } érk. ind.	8.23	11.16					
Segesvár (vendéglő) } érk. ind.	8.46 8.53	11.27 11.32					

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely ind. reggel	5.00	délelőtt 9.38	délután 2.33	Brassó ind. reggel	5.46	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva	5.15	9.55	2.50	Szász-Hermány	6.01	9.09	3.29
Páva-Zabola	5.26	10.12	3.07	Prázmár	6.19	9.31	3.53
Kovácsna	5.46	10.34	3.39	Kökös	6.30	9.44	4.06
Barátos	6.93	10.59	4.04	Uzon	6.41	9.57	4.25
Nagy-Borosnyó	6.15	11.17	4.19	Kilyén	6.53	10.12	4.38
Eresztevény	6.32	11.35	4.37	Sepsi-Szentgyörgy	7.11	10.32	5.03
Sepsi-Szentgyörgy	7.02	d. u. 12.10	5.17	Eresztevény	7.33	11.59	5.31
Kilyén	7.10	12.20	5.27	Nagy-Borosnyó	7.50	11.17	5.53
Uzon	7.23	12.36	5.43	Barátos	8.11	11.41	6.22
Kökös	7.33	12.42	5.56	Kovácsna	8.31	12.08	6.40
Prázmár	7.48	1.11	6.18	Páva-Zabola	8.42	12.21	6.53
Szász-Hermány	8.01	1.33	6.38	Imecsfalva	8.54	12.36	7.08
Brassó érk.	8.18	1.47	6.56	Kézdi-Vásárhely érk.	9.08	12.54	este 7.26

Kézdi-Vásárhely, ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája